

Halas kalandok, izgalmas zsákmányok

SZABÓ G. LÁSZLÓ

Ritka az a könyv, amely kíséri a lakásban. Egyszerűen jön utánam. Nem elég neki, hogy helye van az ágyam mellett, lábra kel, és követ. A nyomomban jár. Hónapok óta.

Előrebocsátom: horgászból soha nem volt a kezemből, de talán még pecabot sem. Békát és tarajos gőtét tízéves gyereként a pusztá kezimmel szedtem ki a vízből, ne-fejlesztőanyagú kiserdőkben, egykori iskolám udvara mögött csíkhaltat is az öt ujjammal fogdostam a mocsárban, de el is engedtem gyorsan.

A halakhoz semmi közöm nincs, és nem is volt. Apámat sem kísérem el soha a Kis-Dunához, amikor kora reggel nagy reménnyel útnak indult, hogy legkésőbb délre egy kilónyi apróhallal térjen haza, hogy az majd huszonnégy órán át sós-cukros-ecetes-fokhagymás pácban „ússzon”, és ha felvette a kellő ízt, egyfajta nassként kísérje az esti tévéműsort. Én voltam talán az egyetlen a családban, aki nem rajongott a halért. Legfeljebb kínai bélyegeken nézegettem valamennyit. De már akkor is inkább a krizantémos bélyegeket gyűjtöttem. Kína állt elő azokkal is pompázatos sorozatban.

Zákonyi Botond neve, ahogy könyve, a Parti szél Előszavában Szári Zsolt megállapítja, igazán jól cseng a kortárs magyar horgászirodalomban. Szakmai és szépirodalmi művek szép sora kötődik a nevéhez. Halas berkekben a Magyar Horgász olvasószervezőjeként kezdett, aztán vezető, majd főszerkesztője lett a Sikeres Sporthorgászatnak. A Balaton természeti és kulturális életével is több évtizede foglalkozik. Feldolgozta a balatoni halászat és horgászat történetét, a balatoni halászmeteorológiát, de a Balaton környékének festészetét, építészetét, vízrajzát, a tó születését, sőt még a gasztronómiáját is. Horgásztémájú írásai mellett csaknem egy évtizedig volt a magyar és angol nyelven megjelent nívós Mister magazin főszerkesztője. Halas és természettudományi filmeket rendezett, 2020-ban Horgászatért Érdemrenddel tüntette ki az agrárminisztérium.

Horgászni vagy akár halászni mostantól fogva szívesen elmennék Zákonyi Botonddal. No nem az esetleges zsákmány reményében, hanem mert élőben hallgathatnám legújabb történeteit. Az ő halas meséi ugyanis nemcsak pisztrángokról, fehér tokokról, harcsákról, belugákról, pontyokról, balinokról, lazacokról, amurokról, cápákról, süllőkről, keszegekről szólnak, hanem a velük kapcsolatos élmé-

nyeiről is. Nyári viharokról, az ördög nyomáról, a csavargó szabadságáról, gyeptaposásról, a Dráváról, a Tapolcáról, a Balti-tengerről, az Indiai-óceánról, a Baltikumról. Eljutunk vele Svédországba, Kazahsztánba, Szibériába, Tírolba, Boszniába, Olaszországba, és csak

a jó ég tudja, még hova, ahol bármilyen hal van a patakban, tóban, folyóban, tengerben, óceánban.

Írásai irodalmi értékűek. Kíváncsívá teszik az olvasót. Felvillanyozzák. Képzeltbeli útitársává avatják. Láthatatlan kísérőjévé. Vízparti csodálójává. Ott ülünk a közelében anélkül, hogy észlelne bennünket. Vele együtt éljük meg a kapást, a horgászat szenvedélyét. Elhisszük neki, hogy egy, csak egy legény van talpon a vidéken. Hogy a harangszónak is lelke van. Hogy a rock and roll örök! Bejárjuk vele a napfény szigetét. Megtudjuk, milyen is egy nehéz nap – délutánja! Vele együtt éljük meg a harcot az amurral. Keszegeünk, számvetünk, iparhorgászunk, süllővadászunk, pergető harcsázunk, compólázban égünk.

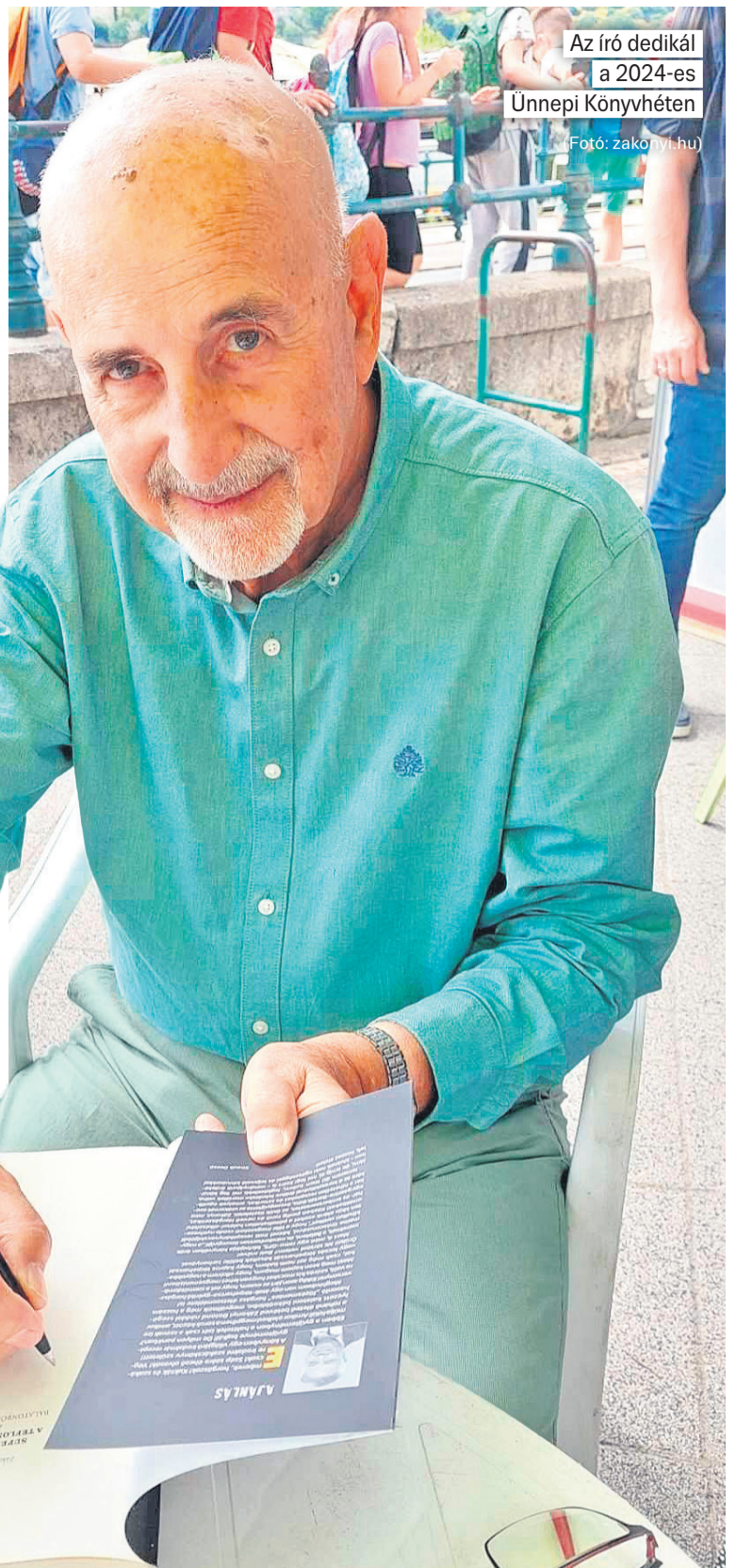
Kedvencem a Kazahsztáni szép napok. Ebből idézek.

„Kazahsztán dermesztően izgalmas ország, ma azt mondanám, hogy meszeszerű, de nem a gyerekmesék szintjén, hanem a hétköznapiakén. Utaztam repülőgéppel, katonai helikopterrel, a legkorszerűbb dzsipek egyikével, hiányos ablakú busszal a sivatagban, és találkoztam a múlttal, aminek valóságáról fogalmam sem volt. Ámultam a Kapságji-tározón, amely alig száz kilométer hosszú, nagyjából tizennyolc kilométer széles, és nyolcvan kilométerre van Almatytól. A tározó végét lezáró erőműből menekül az Ili, és elér a húsz kilométeres kanyonba. Micsoda helyszín indiánfilmek forgatásához! A kanyon neve Tamgaly, ez szabad fordításban elárasztott köveket jelent. Vannak erre felé »festett kövek« is, amin ámulhatunk, őskori állatrajzok, életjelenetek maradtak meg

rajtuk. Nézi az ember a sztyeppét, a homoksvatagokat, hallgathatja a »zenélő« homokhegyeket, ám a magasban köröző sasokon, az összevissza száguldó vadlovakon, vadszamarakon. A múlt emléke az elhagyott hangár és az úrsíkló, amit kifosztottak a kazah fémgyűjtők, a magasban kábelcsonkok, rozsdás traverzek. Ami elérhető és elvihető, azt elvitték. Tizenöt évvel ezelőtt a sivatag útvesztőiből bukkant elő egy állig felfegyverkezett orosz járőr csapat, körbevették az autót, ránk szegezve a fegyvert. Tiltott helyen járunk – magyarázták ordítva. Kétszáz kilométerre voltunk Bajkonurtól. Ki kellett szállni, elvették a maradék Marlborót meg a nap szemüvegeinket, aztán elengedtek bennünket.” Hát ilyeneket olvashatunk az 550 oldalas kötetben. Útikönyvek száraz szövegei, felszínes helyszíni riportok, „eredeti beszámoló” messze lemaradnak ezektől az írásoktól.

Járt-e már kedves olvasó a káptalan-tóti piacon? Nem? Szívből ajánlom. Zákonyi Botond is ezt teszi.

„A káptalan-tóti piac nem mindennapi. Mert milyen piac az, ahol a tőkös-máros rétes, a levendulás szörp, a régi rézcsillár és hajóslámpa mellett az antikvárius mögött az alkalmi színpadon a jó hangú gitáros szomszédságában régi bútorokat árulnak. Nem is piac ez, inkább zsidvásár. Jó félórja szemezek egy komóddal... Megveszem, ez nem kérdés, csak a tisztesség kedvéért alkudozom. A főnök szemén látom, megvan a még mellé valamit. Rátész egy mives füredi emlékpoharat. Otthon beállítom a sarokba a komódot, hagyok időt neki, hadd szokja a helyet meg engem is.

Az író dedikál a 2024-es Unnapi Könyvhéten
(Fotó: zakonyi.hu)

Két nap múlva kerül sorra, de a felső fiókjá megmakkolja magát. Hozzáértó asztalos biztos azt mondta volna, hogy megette a kenyere javát, de én gyanítom, hogy elege lett a korábbi húzogatósokból. Óvatos mozgásokkal, apró feszegetésekkel, majd szappanozással megadja magát, ha nehézkesen is, de kicsusszan... Nagy alakú régi boríték nyílik ki a kutakodástól, kiszóródnak a fényképek, alattuk valami nem várt különleges. Sporthorgászat vagy halászás horgással, Zsarnovitzky Árpád királyi ítélőtáblai bíró könyve. Készült 1912-ben.”

És még egy, harmadikként, A rókokölyök szabadsága:

„Sok évvel ezelőtt Szibériában jártam, a Kazim folyó partján. Vadregényes vidék, nem hétköznapi életet élő emberekkel. Hogy is lehetne az, ahol alig egy hónap a nyár, másfél hónap a tavasz és az ős, a többi meg dermesztő tél... Száz évvel ezelőtt még bőséggel élt arrafelé a vad, ma már csak töredéke jár szabadon. Hol vannak már a hantik ősi állatai, a medvék, hová tűntek a sarki rókák (kékrókák), a szibériai tigrisek? A vadászat szenvedélye

felülír mindent, a dollár nagy úr, a vadásztató utazási irodák ontják a kuncaftokat. Mindez annak kapcsán jutott eszembe, hogy megtaláltam néhány régi fényképet, amit abban a hantik által lakott kis faluban készítettem, ahol sarki rókákat neveltek egy prémfarmon... A ketrecbe zárt rókák látványa sokáig kísértett, aztán az idő múlásával elfelejtkeztem róluk... Keveset tudok, tudunk a rókákról. Ravaszdinak tanuljuk, meg tyúktolvajnak, libahóhérnak, csibegyásznak, csalávrétek, szorgos gazdák tulajdonát megcsapolónak. Pedig ő is dolgos, húsból, vérből való teremtménye a földnek, neki sincs több gyarlósága, mint bármelyik ember-állatnak. A ritkán elorzott liba, tyúk, fácán csemege vasárnapi ebéd neki, a szűkösebb napokon marad a tücsök, az egér, a sáska, a béka, a halmaradék, az erdő méze, a szőlőfürtje, az almások hulladéka.” Észrevette, ugye, kedves olvasó? A hal, igaz, csak maradék formájában, de ebből a szegmensből sem maradt ki. Zákonyi Botond kezébe hat éves korában került először horgászból. Azóta tanulja a halakat. Mintha mindent tudna róluk. ■